

KÖNYVTÁRHÁLÓZATOK

A prágai műszaki könyvtárhálózat fejlesztésének ötéves terve

A Cseh Szocialista Köztársaság Kulturális Minisztériuma elrendelte, hogy a járási és a megyei tanácsok (köztük Prága tanácsa is) készítsenek területi könyvtárfejlesztési terveket az 1976 és 1980 közötti tervidőszakra.

Prágában ez a feladat a fővárosi tanács kulturális osztályának könyvtári bizottságára hárul, amelyben minden könyvtárhálózat képviselve van (a műszaki hálózat az Állami Műszaki Könyvtár révén).

A műszaki könyvtárhálózat fejlesztésének tervezése meglehetősen nagy nehézségekbe ütközött. A műszaki könyvtárak túlnyomó része ugyanis az egyes ágazati, iparági, kutatóintézeti vagy vállalati tájékoztatási központok egyik szervezeti egysége. Ezért a könyvtárfejlesztésre előirányzott költségfedezetet ezen intézmények költségvetési keretéből kellett elkülöníteni. Sok problémát okozott az is, hogy a műszaki könyvtárhálózatban – a kutatóintézeti és az ipari szerkezet változásainak megfelelően – gyakori a megszűnés és az összevonás. Végülis 81 kutatóintézeti és 73 vállalati műszaki könyvtárat sikerült a tervezésbe bevonni. Ezek ugyan

csak egy részét teszik ki a műszaki könyvtáraknak, de ennek ellenére a tervezésbe való bevonásuk sikernek számít.

Bebizonyosodott, hogy a prágai műszaki könyvtárak több mint egyharmada – mégpedig a legfejlettebb része – a műszaki és beruházásfejlesztési tárcához, illetve a gépipari és kohászati tárcához tartozik. A kutatóintézeti könyvtárak jóval fejlettebbek, mint a vállalatiak, rájuk jut az állománynak, a szolgáltatásoknak és a használóknak 3/4 része. Ez az oka annak, hogy az ágazati és az iparági központok többsége valamely kutatóintézet keretébe tartozik.

A táblázatban foglalt hagyományos könyvtári mutatók a műszaki könyvtárhálózatok fejlődésének képét erősen torzítják. A valóságos fejlődés elsősorban a tájékoztatási szolgáltatások mennyiségi és minőségi növekedésén ítéltető meg.

/PATOČKOVÁ, A.: *Petiletý plán rozvoje pražské sítě technických knihoven = Technická Knihovna, 20. köt. 7–8. sz. 1976. p. 196–201./*

(Futala Tibor)

1. táblázat

A prágai műszaki könyvtárhálózatok 1976–1980 közötti fejlesztésének adatai

	Tudományos kutatóintézeti műszaki könyvtárak hálózata			Egyéb (ágazati, iparági, vállalati) műszaki könyvtárak hálózata		
	1976	1980	1976–1980 összesen	1976	1980	1976–1980 összesen
Állomány növekedése könyvtári egység/ezer	31 003	40 460	·	910	1 011	·
Kölcsönzések száma/ezer	612	688	3 237	203	220	1 057
Olvasók száma/ezer fő	79	86	·	32	36	·
Könyvtárosok száma/fő	333	390	·	83	88	·
A költségvetés összege Kcs/ezer	22 354	25 955	121 672	4 791	5 233	25 148
ebből állománygyarapítás összege Kcs/ezer	11 668	13 116	61 730	4 523	4 050	23 679
Beruházások összege Kcs/ezer	7 022	63 460	135 473	193	190	1 073